

Вимоги для експорту ентомофагів до Республіки Болгарія

Відповідно до статті 10(1) Закону про захист рослин, Міністр сільського господарства та продовольства і Міністр навколишнього середовища та водних ресурсів встановлюють перелік біологічних агентів, які можуть застосовуватися в країні. Умови, за яких біологічні агенти можуть застосовуватися в Республіці Болгарія, встановлені в Постанові № 14 від 19.09.2016 (Постанова) про захист рослин та рослинних продуктів від економічно важливих шкідників.

Актуальний перелік біологічних агентів, які можна застосовувати на території Республіки Болгарія, затверджений Наказом № РД 12-1/24.01.2025 Міністра сільського господарства та продовольства та Наказом № RD-94/31.01.2025 Міністра навколишнього середовища та водних ресурсів, доступний на вебсайті BFSA.

(Для довідки: Головна/ Документи/ Законодавство/ Накази/ Управління «Захист рослин та контроль якості свіжих фруктів та овочів»/ Home/ Documents/ Legislation/ Orders/ Directorate "Plant Protection and Quality Control of Fresh Fruit and Vegetables"), а також за наступним посиланням:
<https://bfsa.egov.bg/wps/portal/bfsa-web/home/orders/orders.quality.control.of.fresh.fruits.and.vegetables/zapoved-biologichni-agenti>

У таблиці нижче наведено біологічні агенти роду *Trichogramma*, включені до Переліку біологічних агентів, які можуть застосовуватися на території Республіки Болгарія:

Агент біологічного контролю	Проти шкідників	Культура
<i>Trichogramma brassicae</i> (= <i>Trichogramma maidis</i>)	Noctuidae/ совки	Овочеві та технічні культури
	<i>Ostrinia nubilalis</i> / кукурудзяний метелик	Кукурудза та перець
	Tortricidae/ Листовійки	Види лісових дерев і чагарників
	<i>Loxostege sticticalis</i> / Лучний метелик	Зернові, технічні, бобові та кормові, ефіроолійні, овочеві та інші культури
<i>Trichogramma cacoeciae</i>	<i>Cydia pomonella</i> / Плодожерка яблунева	Яблуко та груша (Malus and Pyrus)

<i>Trichogramma dendrolimi</i>	<i>Lobesia botrana</i> , <i>Eupoecilia ambiguella</i> / Гронова листовійка, дволюбна листовійка	Виноград (<i>Vitis vinifera</i>)
<i>Trichogramma evanescens</i>	Noctuidae and <i>Ostrinia nubilalis</i> / Совки та кукурудзяні метелики	Овочеві та технічні культури, кукурудза
	<i>Loxostege sticticalis</i> / Лучний метелик	Зернові, технічні культури, бобові та кормові культури, ефіроолійні, овочеві та інші культури
	Tortricidae/ Листовійки	Види лісових дерев і чагарників
<i>Trichogramma pintoi</i>	Noctuidae and <i>Ostrinia nubilalis</i> / Совки та кукурудзяні метелики	Овочеві та технічні культури, кукурудза
	Fruit worms / Fruit moths/ Фруктові черв'яки/ мушки	Плодові садові культури
	<i>Loxostege sticticalis</i> / Лучний метелик	Зернові, технічні, бобові та кормові, ефіроолійні, овочеві та інші культури
<i>Trichogramma achaea</i>	<i>Tuta absoluta</i> / Південноамериканська томатна міль	Овочеві культури роду <i>Solanum</i> (помідори, баклажани, картопля, перець тощо)

Вид *Sitotroga cerealella*/зернова міль поширений по всій країні. Він шкодить на складах, фермах, де кукурудза зберігається на відкритому повітрі, а також у полі. Він вражає зерно ячменю, кукурудзи, пшениці та жита. *Sitotroga cerealella*/зернова міль вирощується в біолабораторіях для отримання яєць, які використовуються як господарі для різних видів яєчних паразитів роду *Trichogramma*/Трихограмма.

Відповідно до статті 10(2) Закону «Про захист рослин», забороняється імпорт, ввезення, переміщення та застосування на території країни біологічних агентів,

які не включені до переліку, затвердженого міністром сільського господарства та продовольства та міністром охорони навколишнього середовища та водних ресурсів.

На підставі статті 26(1) Постанови № 14/2016 Головне управління BFSA формує та веде Реєстр осіб, які виробляють, імпортують, ввозять та здійснюють торгівлю біологічними агентами на території країни. Особи, які виробляють, імпортують, ввозять та торгують біологічними агентами на території країни, повинні подати форму повідомлення до реєстраційного відділу відповідного Регіонального управління з безпечності харчових продуктів (RFSD). Форму можна знайти на веб-сайті BFSA (Головна/Для бізнесу/Для фермерів; Home/ For business/ for farmers) та за адресою:

<https://bfsa.egov.bg/wps/portal/bfsa-web/home/bfsa.for.business/document.specimens.for.famers>

Щодо ввезення до Болгарії біологічних агентів, що походять з України та підпадають під дію вищезазначеного переліку, необхідно виконати такі вимоги: Живі види тварин| Live animal species повинні:

1. походити із підприємств в третій країні (розплідник біологічних агентів);
2. бути призначеними для потужності, зареєстрованої відповідно до статті 137(6) або (17) Закону про ветеринарну діяльність;
3. супроводжуватися сертифікатом здоров'я, виданим компетентним органом у третій країні.

Відповідно до статті 49(1) Регламенту (ЄС) 2017/625 Європейського Парламенту та Ради, з метою перевірки дотримання застосовних вимог, викладених у правилах, зазначених у статті 1(2), компетентні органи повинні проводити офіційний контроль за партіями тварин, зазначеними у статті 47(1), після прибуття партії на прикордонний контрольний пункт. Офіційний контроль включає перевірку документів (включаючи офіційні сертифікати), перевірку ідентичності та фізичні перевірки.

Відповідно до статті 237(1)(а) Регламенту (ЄС) 2016/429 Європейського Парламенту та Ради, держави-члени повинні дозволити ввезення до Союзу партії тварин лише за умови, що партія супроводжується сертифікатом здоров'я тварин, виданим компетентним органом третьої країни або території походження, до того ж зразок сертифіката видається для ввезення до ЄС відповідно до одного з наступних зразків:

- Сертифікат за зразком країни походження із заповненим розділом «Гарантії щодо стану здоров'я»;

Чи

- Сертифікат для негармонізованих видів у системі TRACES NT із заповненим розділом «Гарантії здоров'я»;

Чи

- Стандартний зразок сертифіката здоров'я тварин із заповненою частиною «Гарантії здоров'я» для ЄС у Розділі 3 Додатка I до Імплементативного регламенту Комісії (ЄС) 2020/2235 від 16 грудня 2020 року, що встановлює правила застосування Регламентів (ЄС) 2016/429 та 2017/625 Європейського Парламенту та Ради щодо зразків сертифікатів здоров'я тварин, зразків офіційних сертифікатів та зразків сертифікатів здоров'я тварин/офіційних сертифікатів для ввезення до Союзу та переміщення в межах Союзу вантажів певних категорій тварин та товарів, офіційної сертифікації щодо таких сертифікатів та скасування Регламенту (ЄС) № 599/2004, Імплементативних регламентів (ЄС) № 636/2014 та (ЄС) 2019/628, Директиви 98/68/ЄС та Рішень 2000/572/ЄС, 2003/779/ЄС та 2007/240/ЄС.

Відповідно до вимог Імплементативного регламенту Комісії (ЄС) 2019/1715 від 30 вересня 2019 року, що встановлює правила функціонування системи управління інформацією для офіційного контролю та її системних компонентів (Регламент IMSOC), та Імплементативного регламенту Комісії (ЄС) 2019/1013 від 16 квітня 2019 року щодо попереднього повідомлення про вантажі певних категорій тварин та товарів, що ввозяться до Союзу, імпортер або його представник повинні подати попереднє повідомлення через систему TRACES NT.

Щодо внесення номера птужності походження тварин до першої частини CHED A, зазначеної у статті 56 Регламенту (ЄС) 625/2017, за допомогою якої оператор, відповідальний за вантаж, має повідомити через TRACES NT компетентний орган ПП, через який вантаж має бути ввезений на територію Європейського Союзу, номер слід вносити, як зазначено в ДОДАТКУ II - Єдиний санітарно-гігієнічний ввізний документ (CHED), ЧАСТИНА 1 - Записи та пояснювальні примітки в CHED до Імплементативного регламенту Комісії (ЄС) 2019/1715.

У зв'язку з цим оператор, відповідальний за вантаж, повинен звернутися до компетентного органу на пункті пропуску, через який вантаж буде ввезено на територію Європейського Союзу.